

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ГАЗЕТА,

орган української соціалдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 4. год. пополудні

Ціна примірника у Львові й на провінції:

== 40 сот. ==

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:

— „ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., —

І. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

За нову управу міста Львова.

І сталося, що коли по страшних чотиролітніх мордівних війнах покінчилися і на Заході за-панував мир, на сході Європи почалися нові криваві братовбивчі боротьби.

Росія, Україна, Польща а навіть Угорщина стали знову воєнними теренами.

Бюгся Чехи з Мадярами, Німці з Поляками, Поляки з Українцями, Українці з російськими царськими військами гетьмана Скоропадського.

І знову тисячі трупів, тисячі калік, вдів та сиріт — воєнна фурия шаліє знову на сході. Підніс голову зломаний та подоптаний російський царизм, хоче ратувати та затримати свою владу шляхотський режим, не може погодитися пруське юнкерство з відданню польських земель.

Але ми вірні своїм ідеалам та своєму прапорю.

В Берліні, Відні, Варшаві, а навіть, як зачуваємо, в Перемишлі, міські ради в руках соціалістів і всюди там уже повівають червоні прапори. Тільки у Львові ще стара міська рада з часів Австрії.

В одній тільки Львові заряд міста не в руках народних мас.

Тому кличемо Вас, товаришки і товариші, до агітації за загальним, безпосереднім, тайним, рівним та пропорційним виборчим правом без ріжниць пола, до громади міста Львова!

На тій основі вибрана міська рада м. Львова буде справдішим представником мешканців міста Львова — а може се буде і початком закінчення цього нещасного українсько-польського спору.

І за що бемося?

Досі поборювали себе зорганізовані держави. Пляни війни були передумані до останньої нитки ще перед десятками літ. Військові пляни робили генерали; школи вчили, що: „Боже буде покровитель“ і „Боже царя храни“, а ти, дядьку, бери кріс, бомбу, армату й газ та маєш голову й майно положити за того цисаря чи царя і за його державу; казали, що Бог на небі а цар на землі і ти, християнине, маєш слухати вищого по-над тебе, бо драбина достоїнства є дана Богом. І коли вже так витресували всіх горожан, що кожний до дна душі був переконаний, що він є лише підлітком вищого якогось пана і мясом непридатним до їди а призначений для круків і армат, тоді пустили тих витресованих, як медведів, горожан одних на других, щоби вбивали, різали, порохом на куснички розривали, троючими газами дусили одні одних, ще гірше, чим дикі звірі.

Дуже хитро була обдумана така тресура. А обдумали на те, щоби горожане, котрі стояли найнижше на драбині достоїнств (а їх було і є 90 процентів цілого суспільства), не мали навіть спромоги подумати про те, що їм перед очима пускають тумана, а ззаду обкрадають.

І думали пани та панські слуги, які жили з обривків панських, що витресовані медведі переріжуться трохи, та знову на десятки літ пани будуть мати спокій; бо заки медведі очуняють по такій різні, то вони знову новим якимось блахманом так отуманять тих медведів, що знову буде можна пустити їх одних на других.

Хитро було, але й пани перехитрили самі себе. Пани перетягнули струни й вони потріскали. Найвищі пани-царі поломали карки, а менші пани перестрашилися, що й з ними таке може статися. І нунж шукати способів продовжувати різню, а за той час обдумати таку сітку, щоби розюшені медведі половилися в неї і втихомирилися.

Нового не вдумали нічого, а вхопилися руками й ногами давно випробуваного блахмана. Ратуй расу, ратуй націю! А в душі думають: Витресований медведю, не рухуй моїх ланів, шануй неварушимість моїх фабрик, моїх копалень, не шкрий зубів до мого золота в залізних касах, не сягай рукою по вигіднішому житті, не думай коротше працювати, не роби собі надії на те, щоби був розумніший, бо ти мій раб, ти мед-

відь тресований маєш так танцювати, як я тобі на моїй катаринці заграю.

І знов пустилися витресовані фігури визволяти Інсбрук, Чернівці, а там Петербург, а ще десь Альзацію, а ще десь там Білгород, Трієст і т. д., словом, на що вказали дотеперішні властители менажерії, туди подалися тресовані фігури.

Але є такі люди, що не вдалося їх заблаханити. Вони кажуть, що того всього не треба визволяти, бо нема від кого. Бо коли кожна громада буде мати свою самоуправу й буде мати свою раду вибрану тайним, рівним, пропорційним обома полами й безпосереднім голосуванням, то ті вади не будуть могли, хочби й хотіли, кривдити других під оглядом політичним, культурним і господарським. коли ті громади получатися з собою не при помочи крісів, а знову голосуванням у одну спілку після їх язикових і господарських потреб та назвуть ту спілку республікою, чи як там, то знову нікого не скривдять, бо то будуть рівні собі одиниці з рівними правами до всього.

Тоді у Львові буде така рада, яких більше є горожан. Буде більше Поляків горожан, то в раді буде їх більше і їх ніхто не скривдить, бо вони будуть самі собі рішати про свої потреби, а Українці про свої, а Жида про свої, а коли вийде в них яка спільна потреба, як ось освітлювання міста, гостинці, канали, водопроводи і т. д., себто щось таке, що їм всім потрібне, то всі вони: Українці, Поляки, Жида зійдуться разом і разом будуть постановляти, як і що зробити, щоби вони мали такі річі. Певно Українці не скажуть, що гостинця має бути лише в тих місцях, де живе Українець, а там, де живе Поляк, чи Жид, там гостинця не треба, бо ті куснички у країнських гостинців були би самим Українцям непотрібні!

А хоче мати котра будь з націй університет, то та спілка громад, якій того університету треба, заложити собі його, бо на всі культурні заведення, які служать лише певній нації, лише нація має давати средства удержання. А хтож тепер буде церкви? Хочуть римо-католики мати сто церков, так будують їх собі за свої гроші. А хочуть мати Жида свої синагоги, то певно християни не побудують їм їх. Так як є з церквами досі, так може бути зі всіми культурними заведеннями. І пощо тут різатися. Проголосіть лише рівність політичних прав для всіх одиниць і громадських спілок.

Але тут іде о щось більше. Тут дотеперішні пани кажуть: „Стій! Як ми проголосимо політичну рівність, як всякий буде мати рівне право правити, а тих, котрими ми досі правили є більше, то вони піchnуть нами панами правити і проголосять господарську рівність. Тоді ті тресовані не дадуться отуманювати а скажуть, що один не сміє мати великих ланів, щоби другі, як воли за пуста сіно обробляли їх, а прикроють ті лани на троха-троха менші; скажуть, що так як копальні солні є державними й з доходів тих копалень можна покривати спільні потреби, як будову каналів, доріг і т. д. та не може ніодін пан диктувати ціни соли й збивати капіталів, так само зроблять державними копальні нафти, вугля, заліза, сірки, земного воску і т. д. і понизять ціну до можливо найнижшої, а пани стратять мільярди доходів; що ті тресовані, коли зачнуть самі правити, то готові сказати, що концесію на фабрику може мати лише громада а не один чоловік і з доходів тої фабрики мається покривати громадські видатки на те, щоби податків громадських не було, тоді я, пан фабрикант, не буду мати соток тисяч доходів і не буду міг диктувати ціни за цеглу, одіж, шкіру, цвяхи, горілку і т. д.

От через те то всі шовіністичні газети пускають блахмана, бо вони панські газети, а ти, тресований, бешся і не визволяєш нікого, а за-копуєш себе, бо ти бешся за панський інтерес. Ти ведеш панську войну а не свою войну.

Українці проголосили політичну рівність у своїй Українській Народній Республіці. Українці проголосили, що заводять господарську рівність. От зараз німецькі пани пішли на поміч українським панам і поставили Скоропад-

ського, щоби стеріг панських інтересів і позна-сив всі ті Універзали, якими проголошена була рівність.

Те сталося в Києві і на цілій Україні. Те діється в нас на ось тім нашім куснику землі. Пани бояться такого самого проголошення рівності, через те диктують: „Ті всі закони, які обовязували в старій Австрії, обовязують і тепер в цілій Галичині!“ І тровлять нас усіх шовіністичною третиною, щоби ми різалися, бо вони дрожать за свій стан посідання. Вони й Варшави цураються, бо там тов. Морачевський готує зі своїми товаришами проголо-сити таке саме, яке проголосила була скинена німецькими і українськими панами Рада в Києві. Галицькі пани не знають куди вдаритися. Познанські явно-славно сказали, що вони з Варшавою не хочуть мати нічого спільного. Коли варшавське правительство з тов. Морачевським вдержиться, то й галицькі готові заспівати такої самої.

Тут грають ролю інтереси кишені а не любови народньої. І через те ми маємо війну по війні. А спитаймося самі себе: За що ми бемося?

Товариші, Українці, Поляки і Жи-ди! Час вже спам'ятатися!

Похорони.

(З нагоди жидівських похоронів останніх жертв погро-мів і святої тори.)

Ми вийшли в жидівську дільницю. Довга, су-мна, брудна вулиця. Зразу кидається в очі розбитий та чорний від пожару дім. Останки передньої стіни стерчуть до неба й наче мертва рука вели-та-трупа, що просить там в горі о поміч. За тим ціла низка його товаришів з більше або менше повибиваними грізними дірами, чорними ямами, як чорними очима трупа дивляться і дивуються, що хтось ще цікавий оглядати їх.

Ідемо серединою вулиці. Перед нами море чорної живої маси. Вона посувається все вперед. Се мешканці того кварталу. Десятки тисяч голов з блідими, вистрашеними, повикривлюваними від болю лицьми.

Скручуємо в бічну вулицю. Перед нами тру-парня, а ще блище довгий-довгий ряд білих плям. Се домовини. Заколисалося море чорної маси і почався похід. І раптом повітря продер страшний зойк; ніби виск шалючої бурі... Чуєш його в горі і навіть здається під тобою в землі. Се плакали мами, сестри, брати. Плакали дрібні діти.

Нерви, непривичні до такої страшної музи-ки, що проти волі вдирається десь у глибину мозку, в груди, в кожній твій живчик і тамує біг крові, віддих, тамує цілу твою свідомість. Мо-зок болить і ноги вчинаються під тягаром тих розпучливих акордів.

А перед нами все те саме: спалені доми, чорні ями в стінах, викривлені лица, хоругви, як чорні птахи, що вимітають знад розвалин та трі-почуть великими крилами над нашими головами, все те не дає довгий час прийти до себе...

Минаємо великий будинок. На самому переді великий червоний хрест. І він не оборонив... Всі шиби вибиті: — се жидівський шпиталь!

Ми вже на горі страчнення. Зойк і плач по-плив знову сильніше по сніговому полі на горі. Перед нами вже окопище, а до нього двома ши-рокими струями, що як вузькі повзають по білому снігу, пливають сотки, тисячі...

Перед брамою шпаліром жидівська молодіж та жидівські жовнірі, ще в австрійських мундурах. Наперед мерці, а за ними тора, свята тора, що віки цілі, століття цілі пережила в тій старій, вже до землі припавшій біжниці. Тепер її ховають. І покляли їх усіх разом перед цвинтарною каплицею.

Перед домовиною тори — молодий, блідий Жид з нездоровим, фанатичним лицем. Він не плаче й не стогне, тільки навпів божевільним зором обіймає дві домовини. В одній та свята тора, а в другій її сторож, старий шамес, що в обороні її життя своє віддав.

Так, — вони впали, святу тору кинули, топтали, а старий шамес боронив... І він тепер тут біля них не плаче, не риде, тільки від часу до часу руками обіймає домовину тори та домовину батька. А побіч заводить молода дівчинка та мати-старуха. Побіч шамеса лежить син її, правник, якого убили, бо гроший не мав...

Плач, стогін і оклики болю, що щораз сильніше заповняли окопище, раптом затихли.

З галерії цвинтарної каплиці, гозорив раббі. Старець плакав і серед плачу вилітали якісь уричані слова з старевої груди. А потому говорив іще хтось другий і третій.

Хтось прашав ті помордувані діти, — що наче вінком облягли домовину тори й шамеса — і говорив щось до сих живих дітей, що тисячами прийшли їх попрощати.

Я не розумів. Але нараз заплакало все, все, а серед того плачу вибилося на перше місце дзвінке, сильне ридання дітей.

— „В зрабованих та відорваних подушках, так, в одній з них найшли — малесеньке, двомісячне дитя... Мами не найшли, бо мама... спалилась“.

І знову плач дітей чути... — — —

Не можу більше — іду.

А за мною лунає сей плач...

А може се воскресенне жидівського народу!?

Доля наших братів на Угорщині.

Угорське бюро кореспонденційне доносить: Українсько-угорські переговори закінчилися прийняттям через правительство пропозиції Української Національної Ради осьього змісту:

1. Український нарід на Угорщині узнає територіальну недоторкаємість краю і протестує проти всяких стремлінь насильного зірвання.

2. Правительство узнає право самостановлення українського народу й обіцяє, що в комітатах, де Українці мають більшість, жупанами будуть мужі, що знають місцеві відносини та мають лучність з українським народом.

3. Українські справи в міністерстві національних справ, віроісповідань та просвіти віддаються знавцям з відповідним кругом діланья.

4. Бажання Українців на угорських університетах узглядиються через системізування катедр для української мови й літератури.

Для успокоєння українського народу видано особний маніфест мадярського правительства та Української Національної Ради.

Стільки мадярське кореспонденційне бюро.

Воєнна ситуація.

„Начальна Команда польських військ на Східно Галичину“ оголошує дня 29 с. м. осьей комунікат:

На північ, схід і полудне Льво а мають місце шодня дрібні сутички польських патруль з українськими відділами. Забрано полонених 3 Замостя оперуючі сили вняли 26 с. м. Любичу королівську, відкидаючи слабшого неприятеля на Раву Руську. Польська група, що оперує з Сянока в Східнім напрямі, обсадила по боротьбі під Устриками долішними дня 27 с. м. Хирів. По боротьбі занято теж Нижанковичі.

Другий комунікат з дня 28. подає:

На північ від Львова удатні виводи капітана Віктора. По двогодинній боротьбі розброєно українське село Сидичів (чи не Сихів?), при чім здобуто один машинний кріс. На схід і полудне сутички польських патруль з українськими відділами. По двогодинній боротьбі група, що оперує в напрямі від Любичі, заняла Руську Раву. Впрочім ситуація незмінена.

Польські газети доносять: Карна експедиція розбила українські ватаги в Нижанковичах. Залізничний шлях Перемишль-Хирів знищений. З Перемишля доносять, що польський панцирний поїзд вернув з Устрик, здобувши там український поїзд, зложений з 10 критих вагонів, дві армати і 8 коней. До неволі попало 80 укр. жовнірів з трома раненими офіцерами.

Польська Ліквідаційна Комісія (PKL) оголошує доривочні суди в цілій Галичині.

Що чувати нового?

Польський Тимчасовий Правлячий Комітет у Львові зарядив, що всі муштини польської народности, уроджені в рр. 1883—1901 підлягають обовязковій військової служби.

Той сам Комітет просить у відозві до мешканців Львова, щоби вони сповнили свій патріотичний обовязок і добровільно а скоро, без примусу, платили залягаючі податки: ґрунтові, домові, зарібкові, рентові й доходіві з воєнним додатком і правними належностями.

З Любліна доносять, що польські хлопці не хочуть давати средств поживи для міст. В різних повітах потворилися робітничо-селянські ради, які стоять під управою соціалдемократії Королівства Польського й Литви (S. D. K. P. L.). В Красноставським, Замойським і Томашівським польські хлопці заняли кількадесят панських дор і обсадили їх двірськими ґорналями. В Грубішівським ведуть польські хлопці переговори з українськими що до спільного поділу різних панських маєтків. Всюди панують поважні заворушення.

Совітський уряд інтернував польське посольство в Москві. Частину урядників посольства арештовують.

З приводу останніх подій пише газета „Progres“: Коаліція сильно поіритована на Поляків. Англійське правительство наміряє зарядити слідство в справі останніх погромів у Галичині. — З Роттердама доносять до „Mittags-Zeitung“: Крижаві боротьби Поляків з Українцями в східній Галичині викликали в Вашингтоні велике вражіння. Американське правительство наміряє предприняти енергічні кроки.

Наші німецько-австрійські товариші предложили Національному Зборови проєкт 8 годинного часу праці. Після осього предложення кожний чоловік 8 годин працюватиме, 8 годин матиме на науку, приватні діла і т. п., а 8 годин на спочивок.

Угорський єпископат рішив віддати національному правительству цілий церковний маєток.

Червоний Прапор.

Кати навикли поливати

Країну кровю і слізмами,

Але як прийде день заплати, —

Судити будемо їх ми!

Судити будемо їх ми!

Хай росте, хай гримить вільний спів,

Наш прапор плине понад трони,

Він несе пімсти ґрім, люду гнів,

І вільний він сіє сіз,

А коліром увесь червоний:

На йому кров робітників!

На йому кров робітників!

Кати силкуються кайдани

Іще міцнішими зробить,

Та з тюрм усіх — руїна стане,

І тільки добре буде жить!

І тільки добре буде жить!

Хай росте, хай гримить і т. д.

Вже лад старий схитнувся і пада,

Життя нове його змете, —

Робитиме гуртом громада

І все, що зробить, — спільне те!

І все, що зробить, — спільне те!

Хай росте, хай гримить і т. д.

Гей, разом, браття, всі до бою,

Щоб думка всіх одна вела!

Де ж найде хто таку зброю,

Щоб вільний люд зломить могла?

Щоб вільний люд зломить могла?

Хай росте, хай гримить і т. д.

Тиранів геть із глитайми!

Хай згине рабський світ старий!

Сотворим вільними руками

Нове життя і лад новий!

Нове життя і лад новий!

Хай росте, хай гримить і т. д.

НОВИНКИ.

— На розказ п. генерала Розвадовського видаємо нашу газету крім звичайного нашого дорогого українського письма — також і лагінськими буквами. Розказови сему повинуємося з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свого рідного слова.

— Слідуюче число „Вперед“ вийде в понеділок.

— „Діло“ завішене. „Діло“, яке по виїзді українського правительства й по заняттю Львова польськими військами не могло друкуватися з приводу ушкодження друкарні, почало наново виходити доперва від середи осього тижня. Та лише два числа могло побачити світ божий. В пятницю зістало „Діло“ завішене, а друкарня замкнена!

— Нашим товаришам та прихильникам під зрілу розвагу! До нашої редакції зайшло вчера кількох робітників з бажаннями з нагоди відновлення „Вперед“. Двох з них зложило на пресовий фонд „Вперед“ зібрану між товаришами квоту 15 кор. Призутний при тім горожанин К зложив 100 кор. з бажанням, щоби „Вперед“ появлявся щоденно. Подаючи се до відома нашим товаришам і прихильникам, заявляємо, що ми готові вже від понеділка переми-

нити „Вперед“ на щоденник, але під такими услів'ями: 1) Кожний з Вас буде як найревнійше ширити „Вперед“ між своїми товаришами й знайомими, 2) Кожний з Вас займеться збіркою на пресовий фонд „Вперед“. До праці отже Товариші, Товаришки й Прихильники, а „Вперед“ від понеділка буде появлятися щоденно!

— Українські школи у Львові. Один з робітників-батьків просить нас звернути увагу управ українських шкіл на негайну потребу відновлення науки. Хоч як важкі тепер політичні умови, хоч великі турботи про прожиток, то школи, що замкнені вже більш місяця, мусять бути відчинені! Чотири роки воєн і так завдали вже образованню наших дітей великі втрати. Недостаті опалу, що являється тепер головною причиною замкнення шкіл, можна при добрій волі зарадити хочби через утворення скомбінованих клас або зменшення числа годни.

— Безробітте серед друкарського робітництва більшає з кожним днем. Друкарня „Діло“ замкнена, Ставропігії та Шевченка також. В сих трох друкарнях, де друкувалося багато газет та книжок, працювало разом з помітничим персоналом обох потів більше як 150 людей, які осьогдня опинилися на вулиці без найменшого удержання.

— Реквізиції. Квартуновий відділ (майор Лятович) видав наказ самовільних реквізицій в городі Львові. Взагалі реквізиції будуть дозволени лише на письмєнне зізволєнє ітендантури квартунового відділу.

— Воєнні запомоги. Польський виділ суспільної опіки повідомляє, що справа військових причинів (запомог) має бути вкоротці урегульована. Термін виплат буде оголошений.

— Наші нацапи підносять з трумни свої ґрішні голови та мерзенні руки. Затужили, бач, за матушкою, за Ніколушкою, чи там за Ніколаєм Ніколаєвичем, за кнутом, а найбільш — за рублями... Не подобається їм новий час — та радіб його хоч на година-дві спинити. Зібралися дряхлі старики на совішанія нечестивих, пишуть меморіали та хочуть вислати депутатоф до Денінова, забуваючи сердеги, що деє там на дорозі можуть стрінуть якось чазепінца-Пелюру. Заки повернемо ще коли до сїї справи, скажемо: „Za weześnie, mój kwiatku!“

— Як інформують польські буржуазні газети своїх читачів? Др. Лев Ганевич зістав іменуваній президентом міністрів в Укр. Народній Республіці. — Серед Українців розкол. Державні секретарі Чернецький і Лозинський (sic!) уступили. — Укр. патрулі обрабували цілком російського міністра апровізації в новім Київським габінеті Гунєва, коли він їхав до Львова. — Чи позирив хто в правдивість сих вісток, не знаємо, — але ми від сміху аж за боки бралися, читаючи їх.

Оповістки.

— Позір, львівські робітники й робітничі! В неділю, дня 1. грудня відбудеться в Секретаріаті української соціалдемократичної партії нарада в справі організації львівського укр. робітництва та в справі заснування Української Робітничої Ради. В нарадах візьмуть участь члени Місцевого Комітету УСДП, члени „Волі“ та делегати фахових організацій. Початок точно о 2 годині пополудни.

Того самого дня відбудуться наради в справі вибору делегатів до Укр. Робітничої Ради: друкарі-Українці в своїй фаховій організації при вул. Пекарській ч. 18, залізничники в товаристві „Зоря“, при вулиці Вірменській ч. 25, партер, столлярі в своїй організації при вулиці Піпій ч. 2. Початок нарад всюди о годині 9½, перед полуднем.

— Партийний секретаріат УСДП. знаходиться при вулиці Руській ч. 3, I. поверх і там треба звертатися у всіх партійних справах. Урядові години: від 11—1 в полудне і від 3—5 попол.

— Просимо всіх, хто їде на провінцію, забрати з собою „Вперед“, бо через недостачу комунікації, не можемо розсілати нашої газети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3, I. поверх).

— Зібранне Робітничої Ради ППСД. відбудеться в неділю, 1. грудня, о 9. год. рано, при вулиці Зеленій 4.

Ширіть сирізь свою робітничу газету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Вперед“!

Кальпортерів до розношування газет потрібно сейчас. Зголошуватися до адміністрації „Вперед“ (вулиця Руська ч. 3, I. поверх).